

SITUATIERAPPORT Departementaal Crisiscentrum VWS | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	Voorzitters Veiligheidsregio's Directeuren Publieke Gezondheid GGD-GHOR Nederland Informatieteam NCTV Departementale crisiscentra RIVM
Periode	2 – 8 mei 2020
Nummer	12
Planning	Wekelijks
Classificatie	Bestemd voor VR, DPG en GGD en GHOR organisaties

2. INFORMATIEBEELD	
Kernverhaal In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren. Feiten – stand van zaken 08-05-2020 - Het totaal aantal positief geteste patiënten: 42.093 (+319) - Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) in het ziekenhuis: 11.227 (+35) - Het totaal aantal gemelde overleden personen: 5.359 (+71) Het percentage positief geteste personen is vorige week verder gedaald tot 13%. Naast het afnemende aantal nieuwe patiënten door de maatregelen die op 16 maart genomen werden, speelt het veranderde testbeleid sinds 6 april hierbij een rol. De effecten van de maatregelen zijn duidelijk zichtbaar. Het aantal nieuw gemelde patiënten vertonen een dalende lijn.	

3. ORGANISATIE/OPSCHALING	
Openbare ruimte en handhaving Het kabinet geeft aan dat we aan het begin staan van de volgende fase in de bestrijding van deze uitbraak. Stapsgewijs zullen maatregelen verspoeld worden. Het versoepelen van de huidige maatregelen zal gepaard gaan met een geleidelijke toename van het gebruik van de openbare ruimte. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij de lokale overheid. Dat doet ook recht aan de verschillende lokale situaties. De lokale overheid kan daarbij waar opportuun bestuurlijke bevoegdheden inzetten. Hoe om te gaan met mensen en verkeer in de openbare ruimte is altijd lokaal maatwerk, met daarbij per gemeente aandacht voor specifieke hotspots. Veiligheidsregio's en de VNG werken aan een handreiking voor gemeenten en een platform voor kennisdeling. Het gebruik van en de drukte in de openbare ruimte zullen de komende periode steeds gemonitord worden. Aanpassing van de aanwijzing en noodverordeningen Naar aanleiding van de maatregelen die het kabinet op 6 mei heeft aangekondigd, heeft de minister van VWS op 8 mei, mede namens de minister van JenV, een aanpassing van de aanwijzing d.d. 24 april 2020 gestuurd aan de voorzitters veiligheidsregio. Het streven is om de eerste nieuwe maatregelen in te laten gaan op maandag 11 mei. Overleg Minister de Jonge met DPG'en Op 4 mei vond het wekelijks overleg plaats met minister de Jonge en een delegatie van de DPG'en. (10)(2e) (10)(2e)210(2e) (10)(2e) heeft een toelichting gegeven op de prognose van tijdelijke	

zorgcapaciteit i.v.m. COVID-19 buiten ziekenhuizen na 1 juni. Deze is onder andere relevant om een realistische capaciteit vrij te houden en om daar afspraken over te kunnen maken met de zorgverzekeraars. (10)(2e) schetste het project BCO (Bron en Contactopsporing), met een stuurgroep en meerdere werkgroepen. De werkgroep die het landelijk opschalingsplan gaat maken met ondersteuning van McKinsey is gestart. (10)(2e) gaf de stand van zaken weer omtrent het testen. Dat gaat goed, ook daar is nog opschaling mogelijk, waarbij wel aansluiting op het BCO traject nodig is, al is het alleen maar omdat deels dezelfde medewerkers worden ingezet. Vanochtend in het OMT en vanmiddag in het BAO is gesproken over de VVT. Het BAO advies volgt later. Het onderwerp is kort aan de orde geweest. Verder wil de minister ook in de volgende overleggen aandacht voor wat hij "forward guidance" noemt. Hoe kijken we vooruit naar de te nemen stappen en anticiperen we daarop.

4. OORDEEL / ONDERWERPEN

Aanpassingen van de maatregelen

- Er komt stap voor stap meer ruimte in de anderhalvemetersamenleving.
- Basisregels voor iedereen
 - Blijf thuis bij verkoudheidsklachten
 - Was uw handen
 - Hoest en nies in de binnenkant van uw elleboog
 - Gebruik papieren zakdoekjes om uw neus te snuiten en gooi deze daarna weg
 - Schud geen handen
 - Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) van anderen
 - Werk zoveel mogelijk thuis.
 - Vermijd drukte. Als u ziet dat het lastig wordt om 1,5 meter afstand te houden: ga weg
- Overige regels
 - Per 1 juni zijn niet-medische mondkapjes in het openbaar vervoer verplicht.

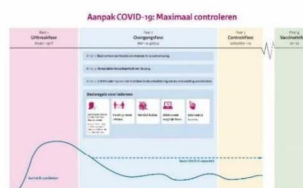

Meer informatie: [Nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus/gezondheidsadviezen](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/maatregelen-gezondheidsadviezen)

Stapsgewijs meer ruimte in het openbare leven

Het kabinet begint met het aanpassen van maatregelen in de buurt, lokaal, met weinig druk op de openbare ruimte. Dan volgen aanpassingen op regionaal niveau, dan op landelijk niveau. Het toestaan van groepen gaat van klein naar groot om alles zo beheersbaar en georganiseerd mogelijk te laten verlopen. Het versoepelen van maatregelen is alleen mogelijk als de ontwikkeling van het virus dit toelaat. Als het echt nodig is, dan kan een besluit om meer ruimte te geven weer worden teruggedraaid.

Meer informatie: [Nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus/openbaar-en-dagelijks-leven](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/maatregelen-gezondheidsadviezen)

Klik op de infographics voor een grotere weergave.

Advisering aan het kabinet over de sociaaleconomische aspecten van de coronacrisis

Het kabinet gaat gebruik maken van een drietal initiatieven voor de advisering over de sociaaleconomische aspecten van de coronacrisis.

- Denktank coronacrisis. Deze denktank is een initiatief van de voorzitter van de SER om met o.a. kennisinstellingen, deskundigen en sociale partners de ontwikkelingen m.b.t. de coronacrisis te volgen met als doel om voortvarend:
 - Kennis te verzamelen en uit te wisselen over economische en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen;
 - Oplossingsrichtingen voor een zo goed mogelijk economisch herstel aan te geven; alsmede knelpunten te signaleren op sociaal-maatschappelijk terrein en daarvoor oplossingen aan te reiken;
 - Praktische voorstellen te ontwikkelen.
- COVID-19 overleg Planbureaus en RIVM. De Planbureaus SCP, CPB, PBL en RIVM (voor het deel dat volksgezondheidsverkenningen maakt) hebben in lijn met hun wettelijke taak de handen ineengeslagen om het kabinet multidisciplinair te adviseren over de gevolgen van de coronacrisis en daarbij aangrijpingspunten te bieden voor beleid.
- Tijdelijke adviesgroep sociaal-maatschappelijke gevolgen COVID-19. Recent heeft de burgemeester van Amsterdam het initiatief genomen om enkele vertegenwoordigers uit het lokaal bestuur en wetenschappers uit de sociale wetenschappen bijeen te brengen om voor de korte termijn het kabinet en het lokaal bestuur te adviseren over noodzakelijke maatregelen gericht op de sociale omstandigheden van burgers en de sociale stabiliteit in gemeenten als gevolg van de coronacrisis. Ondertussen zijn de gezamenlijke gemeenten in VNG-verband bezig hun adviesrol verder uit te werken voor de langere termijn.

Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV)

De Onderzoeksraad voor Veiligheid start een onderzoek naar de aanpak van de Coronacrisis door de Nederlandse overheid en andere betrokken partijen. Dit doet de Raad mede op verzoek van het kabinet. Bij het onderzoek kijkt de Raad onder meer naar de voorbereiding op een pandemie, de crisisbeheersing en de getroffen maatregelen en de uitfasering van deze maatregelen. Daarnaast kijkt de Onderzoeksraad ook naar de effecten van de coronacrisis op de veiligheid van kwetsbare mensen in de samenleving, bijvoorbeeld door het wegvallen van reguliere zorg of maatschappelijke diensten. Medische handelingen en economische steunmaatregelen vallen buiten de focus van het onderzoek. Het doel van het onderzoek is om lessen te trekken voor eventuele toekomstige epidemieën.

Technische briefing Tweede Kamer

Op 7 mei heeft ^{(10)(2e)} ^{(10)(2e)} ^{(10)(2e)} een technische briefing in de Tweede Kamer verzorgd. Hierbij kort de besproken punten:

- Testen: de positieve testen op het totaal aantal uitgevoerde testen zit nu onder de 10%. Dit geeft aan dat het testbeleid op de goede weg is. Ook neemt het absolute aantal positieve gevallen af.
- IC-opnames: Op 7 april lag de piek op 1322 patiënten, nu zijn er 571 COVID-19 patiënten op de IC opgenomen (cijfers stichting NICE). Het aantal nieuwe opgenomen patiënten is heel erg laag. Verwacht wordt dat alle patiënten met COVID-19 in juli van de IC zullen zijn, maar de vraag is wel wat de invloed van de verlichting van de maatregelen hierop zal zijn.
- Publieke beleving maatregelen: Uit onderzoek van NIVEL/RIVM naar de publieke beleving van de maatregelen is gebleken dat het vertrouwen in de maatregelen groot is, maar de moeite om zich te houden aan deze maatregelen wel toeneemt.
- Mondmaskers: Het effect van niet-medische maskers in de openbare ruimte is niet eenduidig in verschillende studies. Van twaalf verschillende studies laten maar drie studies een zeer licht positief effect zien. Dit zijn studies met betrekking tot influenza en hier is de 1,5 meter ook nog niet in acht genomen. Daarnaast zijn de studies gebaseerd op juist gebruik van de maskers. Hierdoor is het OMT van mening dat maskers maar in een zeer geringe mate bij kunnen dragen. De 1,5 meter maatregelen en triage mogelijkheden neemt al zoveel risico weg, dat het OMT van mening is dat er geen positief advies moest komen voor het dragen van maskers in de publieke ruimte.
- Verlichting van maatregelen: Het RIVM heeft doorgerekend wat hier de effecten van zijn. Het is hierbij wel belangrijk dat de 1,5 meter en de hygiëne maatregelen gerespecteerd

blijven. In deze schattingen blijven we dan nog steeds ruim onder IC capaciteit. Dit zijn wel schattingen. Het RIVM blijft monitoren wat er gebeurt na de verlichting van de maatregelen.

Onderzoek: De 1,5 meter maatschappij is een lastige opgave

Om beter te begrijpen hoe mensen denken over de afgekondigde maatregelen, wat hun drijfveren zijn om zich hier aan te houden en wat de impact op mensen is, houden het RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en GGD Gemeentelijke Gezondheidsdienst -GHOR Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Nederland (in samenwerking met de regionale GGD'en) een groot onderzoek. Het [onderzoek](#) gaat over het gedrag van mensen, wat ze vinden van de gedragsmaatregelen van de overheid en hoe het fysiek, mentaal en sociaal met ze gaat in dit coronatijdperk.

5. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- In de publiekscampagne 'Alleen samen krijgen we corona onder controle' wordt de urgentie van het gezamenlijk bestrijden van het coronavirus en de verschillende handelingsperspectieven onder de aandacht gebracht. Vanwege de paasdagen wordt de campagne geïntensiveerd en komt er meer nadruk op het volhouden van de maatregelen.
- Het RIVM verzorgt publiekscommunicatie. Op de site van het RIVM is een kaart opgenomen waarin de positieve uitslagen vermeld worden per gemeente. De kaart geeft het totaal aantal positief geteste patiënten weer. Het is geen kaart met het actuele aantal zieke mensen in Nederland. Het RIVM geeft op dit moment geen gegevens over mensen die weer genezen zijn.
- Ook is er publieksinformatie beschikbaar vanuit www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Hier komt vanuit de één-overheidsgedachte informatie interdepartementaal bij elkaar met doelgroepgerichte communicatie.
- Op de website corona.steffie.nl legt uitleghulp Steffie moeilijke informatie over het nieuwe coronavirus op een eenvoudige manier uit. De website is speciaal bedoeld voor mensen met een verstandelijke beperking.
- Het NKC verzorgt de brede publieksinformatie en het informatienummer 0800-1351. Dit algemene telefoonnummer is geopend voor vragen van het algemene publiek omtrent het nieuwe coronavirus COVID-19. Inmiddels werken hier 88 mensen om de vragen te beantwoorden.
- Op de website <https://www.nji.nl/coronavirus>, geeft het Nederlands Jeugdinstituut allerlei antwoorden op vragen die leven onder jongeren, ouders en professionals in het jeugddomein. Alle informatie is afgestemd met cliëntenorganisaties, professionals, jeugdhulpaanbieders, gemeenten, onderwijskoepels, ministeries (VWS, JenV, SZW en OCW) en wordt dagelijks bijgewerkt. Ze hebben een maandelijks bereik van circa 1 miljoen bezoekers.

Gegevensbronnen over COVID-19

Op de website van het RIVM is de 'wegwijzer naar gegevensbronnen over COVID-19' te vinden <https://databronnencovid19.nl/>. Deze wegwijzer toont een overzicht van databronnen die gerelateerd zijn aan het coronavirus en het bijbehorende ziektebeeld COVID-19. Van elke bron is een beschrijving opgenomen, en waar van toepassing een verwijzing naar de dataset(s).

6. MEER INFORMATIE

Relevante links:

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>
- <https://www.rivm.nl/>
- Protocol voor de professionals: Landelijk draaiboek uitbraak infectieziekte: <https://lci.rivm.nl/draaiboeken/generiek-draaiboek>
- <https://www.igi.nl/onderwerpen/coronavirus>

Politiek

- [Tweede kamer. Plenair debat over bestrijding van het coronavirus – 12 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief Inzet nationale crisisstructuur COVID-19 – 13 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief Stand van zaken bestrijding COVID-19 – 17 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief Aanscherping bezoek verpleeghuizen i.v.m. COVID-19 – 19 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief COVID-19: Update stand van zaken – 25 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief COVID-19: Update stand van zaken – 31 maart 2020](#)
- [Tweede kamer, kamerbrief COVID-19: Update stand van zaken – 7 april 2020](#)
- [Tweede kamer, kamerbrief COVID-19: Update stand van zaken – 15 april 2020](#)
- [Tweede kamer, kamerbrief COVID-19: Update stand van zaken – 22 april 2020](#)
- [Tweede kamer, kamerbrief COVID-19: Update stand van zaken – 6 mei 2020](#)

Aanpak COVID-19: Maximaal controleren

